

A terepen harcszerűen

Fordította: Sinkó István alezredes

Korszerű viszonyok között, a legjobb technikával felszerelt egység sem tudja megoldani harcfeladatát, ha a hadtáp időben nem tölti fel a technikai eszközöket üzemanyaggal, nem pótolja a lőszeret és a többi anyagi készletet, nem szervezi meg a sérültek, betegek ellátását. Ezért napjainkban a harcban a hadtápbiztosítás épp olyan nélkülözhetetlen, mint bármely más harcbiztosítás.

A csapatok magas színvonalú manőverkészsége, a támadás ütemének megnövekedése, az után- és hátraszállítási útvonalak nagymérvű romboltsága, nagy területek sugárszennyezettsége, a személyi állományban, a technikai és anyagi eszközökben bekövetkező nagy veszteségek lényegesen megnehezítik a csapatok anyagi, technikai és egészségügyi biztosítását. A csapatok anyagi-technikai, egészségügyi szükségleteinek biztosítása ilyen körülmények között megköveteli a hadtáp nagyfokú mozgékonyágát, rugalmasságát.

Ez csak úgy érhető el, ha a hadtápszolgálat tisztjei és a hadtáp beszállítottak következetesen tökéletesítik katonai, politikai és szakmai ismereteiket, a békekiképzés során bonyolult viszonyok között is megbízhatóan elsajátítják az új technikai eszközök kezelését és a csapatok anyagi biztosításának módjait.

Hangsúlyozni szeretném, hogy a harctevékenységek hadtápbiztosításához szükséges jártasságok megszerzésében a hadtáp személyi állomány felkészítésének legjobb iskolája a terep. A terepgyakorlatokon lehetőség van a megszerzett elméleti ismeretek gyakorlatbani alkalmazására, a harcászati és hadtáp-helyzet gyors értékelésével kapcsolatos új ismeretek megszerzésére és csiszolására, a rövid idő alatti hadtáp elhatározás meghozatalára, a csapatok anyagi és egészségügyi biztosításának maradéktalan végrehajtására.

Természetes, hogy harci körülmények között nem egyszerű dolog például a harcokocsik és járművek feltöltése hajtó- és kenőanyaggal, a harcoló egységek utánpótlása lőszerrel, élelemmel, a „sebesültek” ellátása és a sérült technika helyreállítása, különösen télen alacsony hőmérsékleten, rossz látási viszonyok között, nagy hóviharak esetén. A tapasztalat azt

mutatja, hogy ott ahol a hadtáp beosztottak ismerik a kötelességüket, lelkiismeretesen és öntudatosan végzik feladataikat, minden nehézséget sikeresebben leküzdenek.

Körzetünkben, a levezetett gyakorlatokon a hadtápalegységek a harcoló alegységekkel együtt tevékenykednek. A parancsnokok a harc helyzetnek megfelelően gyakorolják a harcászati és hadtáp-helyzet rövid idő alatti értékelését és a megalapozott, körültekintő gyors anyagi, egészségügyi elhatározások meghozatalát. Példaként egy közelmúltban levezetett gyakorlat tanulságait ismertetem. „N” harckocsizó ezred azt a kombinált feladatot kapta, hogy hajtson végre menetet, jusson ki a meghatározott körletben és rövid előkészítés után támadjon. A támadók elkeseredett harcot vívtak az „ellenséggel” és nagy veszteségeket okoztak. Szükségessé vált a járművek feltöltése üzemanyaggal és más anyagokat is pótolni kellett. A hadtápalegységeket „ellenség” atomcsapás érte. A hadtáp leküzdve a szennyezett terepszakaszokat, csökkentett állománnyal sikeresen végrehajtotta az anyag-utánszállításokat és szünet nélkül végezte a „sebesültek” ellátását.

Ebben a bonyolult helyzetben, az egység pk. hadtáphelyettese, Kanyiveckij alezredes, leleményesen vezette a harcoló alegységek hadtápbiztosítását. Állandó összeköttetést tartott fenn az egység parancsnokával, az előljáró parancsnok hadtáphelyettesével, mindig ismerte a harcászati és hadtáp-helyzetet, a zászlóaljnak feltöltöttségét, a mozgókészleteket idejében feltöltötte és operatív módon határozta meg a hadtáp szolgálatvezetőt és a hadtápalegységek mindenkori feladatait. Az alárendeltek idejében és kezdeményezően oldották meg feladataikat.

Különösen jól tevékenykedett az egység üza.-szolgálat főnöke. Az ellenség ellentámadásának elhárítása után például szükségessé vált közvetlenül a harctevékenység területén a harckocsik hajtóanyaggal való feltöltése. A meghatározott irányokba haladéktalanul végrehajtotta a hajtóanyag utánszállítást és gyorsan feltöltötte a harckocsikat. Eredményeként a harckocsizók sikeresen tovább folytatták a harcot.

Az egység htp. személyi állományának jó felkészültsége a gyakorlat idején lehetővé tette, a hadtáphelyettes munkájának pontos és korszerű megszervezését. A harcoló alegységeket időben látták el a harc megvívásához szükséges anyagokkal, ez a részükre meghatározott feladat sikeres végrehajtását jelentette.

Valamennyi harcászati gyakorlaton nagy figyelmet fordítunk a csapatok egészségügyi biztosítására. Az eu. biztosítás széles körű rendszabályok foganatosítását igényli, ami egészségügyi felvilágosító munkával kezdődik, folytatódik a sebesültek profilírozásával, összegyűjtésével és hátraszállításával, végül befejeződik a „sebesültek” és „betegek” gyógyításával.

A tapasztalat azt mutatja, ha az egészségügyi szolgálat vezetői nem engednek egyszerűsítéseket és az egészségügyi biztosítás feladatait a kialakult helyzetnek megfelelően hajtják végre, akkor minden terepfoglalkozás növeli az egészségügyi szolgálat felkészültségét.

Az egyik téli harcászati gyakorlaton a harc megkezdésének első órájában települt az ezredsegélyhely. Rendkívül rövid idő alatt gyűjtötték

össze a nagylétszámú „sebesült”-et, szervezték meg fogadásukat a segélyhelyen és ott gyorsan egészségügyi ellátásban részesítették őket. Ugyiszintén rövid idő alatt hajtották végre a „sebesültek” hátraszállításra való előkészítését. Az egység vezető orvosa együttműködve a hadosztály vezető orvossal, a valóságos harc helyzetnek megfelelően, a követelmények szerint eredményesen szervezte meg a segélyhely munkáját.

Az orvosok, felcserek könnyítések nélkül dolgoztak. Az egészségügyi beosztottak, sebesültszállítók gyakorolták a terepfedezetek kihasználását a „sebesültek” megközelítésében és elsősegélyt nyújtottak a terepen.

A „sebesültek” hátraszállítására minden alkalmas szállító eszközt igénybevettek. A „sebesültek” a legrövidebb idő alatt orvosi segélyben részesültek az ezredsegélyhelyen.

A gyakorlat jelszavát „kijöttél a terepre, dolgozz harcszerűen” a segélyhely állománya megértette és jól is végezte munkáját.

Nem hallgathatjuk el azonban, vannak még csapatok, ahol nem fordítanak kellő figyelmet arra az alapelvre, hogy azt kell gyakoroltatni, amire a háborúban szükség van.

Vannak csapatok, ahol az egészségügyi alegységek nem a meghatározott feladat szerint tevékenykednek és munkájukat a harc helyzet figyelmen kívül hagyásával szervezik meg. Ezek terepgyakorlatai nem tanulságosak.

A terepgyakorlatok sikeres végrehajtásának fontos feltétele a személyi állomány ellátásának jó megszervezése. A kiemelkedő eredményekre törekvéstől elválaszthatatlan a gyakorló állomány ellátásáról való gondoskodás. A mindennapi élet meggyőzően igazolja azt az örök törvényt, hogy ahol a parancsnokok, politikai munkások, a hadtáp beosztottak atyai módon gondoskodnak a katonák ellátásáról és a szabályzatok követelményei szerint szervezik meg tevékenységüket, jobbak az eredmények, szilárdabb a katonai fegyelem. Ezért körzetünk csapatainál a gyakorlatok előkészítése és végrehajtása során nagy figyelmet fordítunk a személyi állomány mindennemű anyaggal való ellátására, élelmezésének megszervezésére, télen melegedő pontok létrehozására stb.

Vegyük példának a katonák élelmezését. Megszervezése tábori körülmények között különös figyelmet igényel, mert a korszerű harc a személyi állományt nagy fizikai erőpróba elé állítja. A csapatok harc-készültségének fenntartása érdekében elengedhetetlen az élelemellátás folyamatosságának biztosítása. Parancsnokaink és az anyagi szolgálat beosztottai a gyakorlatokon annak érdekében tevékenykednek, hogy a személyi állomány minden helyzetben magas kalóriaértékű ételt kapjon.

Természetesen az élelmezés megszervezése, különösen alegység szinten, elsősorban az élelmezési szakemberek feladata. A személyi állomány élelemellátásának sikeres végrehajtása tehát az alegységek ellátását végző beosztottak szakmai felkészültségétől függ. Ezért minden egységünkönél megkülönböztetett figyelmet fordítunk az alegységek élelemellátását közvetlenül végrehajtó szakállomány tábori körülmények közötti felkészítésére. Különös gondot tanulmányozzuk a feladatukat kiválóan végrehajtó ellátószakasz-parancsnokok és szakácsok munkáját, tapasztalatait.

Például Kucsik tiszthelyettes kiválóan végzi munkáját, alapos elmé-

leti felkészültséggel és gyakorlati jártassággal rendelkezik, melyet több éves munkája során szerzett. Kucsik tiszthelyettes normaidőn belül hajtja végre az ellátó szakasz szétbontakozását a gyakorlatokon, gyors helyzetértékelést végez, megalapozott elhatározásokat hoz és az alegységparancsnokok által meghatározott időben biztosítja az alegységek háromszori meleg étellemmel való ellátását.

A tábori körülmények között tevékenykedő csapatok anyagi és egészségügyi biztosításának néhány kérdését csak röviden és nem olyan igénynyel ismertetem, hogy minden részletre kitérjek. A továbbiakban a csapatok ellátásának sikeres biztosításával foglalkozom.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy e fontos feladat eredményes végrehajtása nagymértékben függ a parancsnokoktól. Egyértelmű, hogy a csapathadtáp követelményeknek megfelelő, minden oldalú felkészítését azok az egyszemélyi parancsnokok tudják megszervezni, akik a gyakorlatokon különböző változatokat, módszereket alkalmaznak és arra törek-szenek, hogy a hadtápegységek, -alegységek harcászati kiképzésének színvonalja mindenkor megfeleljen a csapatok harckiképzési színvonalának.

Az egységparancsnokok — döntő többségükben — hadtápot kiváló felkészültséggel vezetik. Időben meghatározzák a hadtáp feladatokat, segítik a szolgálathoz beosztottakat feladataik eredményes végrehajtásában. Ezért a csapathadtáp biztosítás feladatai mindenkor sikeresen kerülnek végrehajtásra.

Különösen a fiatalok között azonban találkozunk olyan parancsnokokkal is, akik nem értékelik, pontosabban nem értik a hadtápbiztosítás szerepét korszerű harcban. Emlékszem az alábbi esetre. Az egyik harc-kocsizó századparancsnok azt a feladatot kapta, hogy több kilométeres éjszakai menet után sötétben töltsse fel a harckocsikat hajtóanyaggal. A hajtóanyag időben beérkezett a század elhelyezési körletébe, de a harc-kocsik személyzete nem törekedett a harckocsik gyors, normaidőn belüli feltöltésére. A századparancsnok sem törődött a feladat végrehajtásával. Mindezek oda vezettek, hogy a század nem tudta időben megkezdeni a harc-feladatának végrehajtását.

Az előzőekben már szó esett az élelmezés jó megszervezéséről tábori körülmények között. Gyakorlatokon az is előfordul, hogy a katonák az étkezést nem kapják meg időben, illetve csak 9—10 óránként kapnak meleg étkezést. Az ilyen esetek ott fordulhatnak elő, ahol a zászlóalj-, osztályparancsnokok nem a meghatározottak szerint vezetik a hadtápot.

Néhány parancsnok meghatározza az alegységek harci feladatait, de megfeleldez az arról, hogy a zászlóalj hadtápját is vezetni kell. Gyakorlatokon ez különösen az élelmezés megszervezése terén tapasztalható. Nem tájékoztatják az ellátóparancsnokot az alegységek harc-feladatáról, nem határozzák meg részére a menetvonalat, az étkezés kiosztásának helyét és idejét stb. E mulasztások miatt az ellátószakasz-parancsnoknak sok időt kell elpazarolni az alegységek megkeresésére, végső fokon a személyi állomány ezért nem kapja meg időben a meleg étkezést.

Esetenként találkozni lehet még olyan egységparancsnokokkal is, akik a hadtáphelyettes meghallgatása nélkül, vagy javaslata ellenére hoznak elhatározást. Így például az alegységek mozgókonyháit az egység-hadtáp

menetoszlopában összevonva meneteltetik. Elhatározásukat azzal indokolják, hogy a zászlóalj-konyhák gátolják az alegységek szabad manőverezésének lehetőségeit.

Az ilyen elhatározások sértik a melegelelemmel való ellátás előírt rendjét és azt bizonyítják, hogy a zászlóaljparancsnokok nem tanulmányozták a hadtápegységek vezetését, és nem gondoskodnak a személyi állomány minden oldalú anyagi biztosításáról.

Az élet követeli, hogy a parancsnokok mindenkor a kialakult helyzet figyelembevételével önállóan, alkotó módon oldják meg a rájuk bízott feladatokat.

A korszerű harc nemcsak a harc megszervezésében, de az alegységek hadtápbiztosításában sem túri a sablonok alkalmazását.

A parancsnok hadtápirányító szerepéről szólva nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a csapatok hadtápbiztosításának közvetlen szervezői mindenkor a hadtáp tisztek, segítők pedig a hadtáp tiszthelyettesek voltak és maradnak. A nehéz hadtáp feladatok sikeres megoldása érdekében a hadtáp tiszteknek a szilárd szakismereteken kívül jó összefegyvernemi, harcászati ismeretekkel is rendelkezniük kell.

A hadtáptiszti beosztási kötelemek ellátásának első és legfontosabb feltétele a korszerű összefegyvernemi harc alapjainak ismerete, alapos harcászati képzettség. Ezek nélkül a csapatok anyagi és egészségügyi biztosításának feladatait nem lehet sikeresen végrehajtani.

A hadtáp tisztek gyakorlati jártasságukat a leghatékonyabban a harcászati gyakorlatokon tökéletesíthetik. Ezekben — a legalacsonyabb és legmagasabb beosztásúaknak is — lehetőségük van harcszerűen gyakorolni az alegységek, egységek anyagi, egészségügyi biztosításának valamennyi kérdését, többek között különböző viszonyok között a korszerű utánszállítások megszervezését, és az anyagi eszközök átadását a harcoló alegységek részére.

Korszerű harcban a csapatok hadtápbiztosításának egyik legfontosabb feladata az anyagi eszközök időbeni utánszállítása. E feladat sikeres megoldásához mint ismeretes, kidolgozzák az utánszállítási tervet, ezt eljuttatják a megfelelő szolgálati ágakhoz, akik a terv szerint biztosítják az anyagok utánpótlását, illetve utánszállítását.

Az utánszállítás megszervezése még számos részfeladat megoldását vonja maga után. Ilyenek az oszlopvezetés megszervezése, ellenőrzőpontok létesítése, a menetoszlopok menetbiztosítása, a menetfegyelem szigorú betartása, meghatározott helyen és időben az anyagok átadása stb. Nagyon fontos követelmény, hogy a szállítást végrehajtó alegységek ismerjék a harcászati, valamint a hadtáp-helyzetet.

Mindezek mellőzése a gyakorlatok során, valóságos harc helyzetben számos hátrányos következmény mellett az anyagi eszközök folyamatos biztosítását teszik kritikussá.

Ilyen esetek ritkán, de nálunk is előfordulnak. Például, az egyik gyakorlaton a parancsnok hadtáphelyettese önállóan megváltoztatta a hadtápegységek telepítési körletét, amiről nem tett jelentést az előljáró parancsnok hadtáphelyettesének. Ennek az lett a következménye, hogy az előljáró hadtáptól érkező üzemanyag-szállító alegység nem találta meg az egység-hadtápot, és ezért a meghatározott időre nem tudta átadni

az üzemanyagot. Természetesen nem hagytuk az esetet szó nélkül, tanulságait a megfelelő következtetés levonása végett a hadtáp tisztek előtt értékeltük.

Még egy lényeges kérdés. Korszerű harcban nagyon fontos a hadtápalegységeket a parancsnok elhatározásának megfelelően telepíteni, áttelepíteni, mert csak így biztosítható a harctevékenységek megvívásához szükséges anyagi eszközökkel a csapatok időben történő ellátása.

A gyakorlatokon egyes hadtápalegységek, egységek szüntelenül mozgásban vannak a harcrend mögött, és még akkor sem települnek, ha ezt a helyzet megköveteli. Ennek a hibának alapvető oka, hogy a gyakorló hadtáp tisztek nem, vagy csak hiányosan ismerik a harcászati helyzetet, illetve gyakorlatlanok a helyzetváltoztatásokban. Az alegységek tervszerű anyagi ellátását akadályozhatja az is, hogy pontatlan a hadtápvezetési okmányok, számvetések kidolgozása. Mindezek arra utalnak, hogy a hadtáp tisztek egy része a csapathadtáp biztosítás reális helyzeteknek megfelelő, harcszerű, minden könnyítés és egyszerűsítés nélküli kiképzési kérdéseinek tanulmányozását, gyakorlását lebecsüli.

A gyakorlatokon esetenként tapasztalt hibáktól eltekintve azonban megállapíthatjuk, hogy a katonai körzet harcászati gyakorlatai igazi iskolái az egész állomány, ezen belül a hadtáp személyi állomány gyakorlati kiképzésének és harckészültségének. Ezért törekszünk a gyakorlatok hasznos, tanulságos megszervezésére és szervezett levezetésére. A gyakorlatokon a hadtápalegységek, egységek gyakoroltatásában megkülönböztetett figyelmet fordítunk a harc sikeres megvívását döntő mértékben befolyásoló csapathadtáp kiképzési kérdésekre.

Mindenkor nagy gondot fordítunk a már lefolytatott gyakorlatok értékelésére. Ezeken — többek között — ismertetjük a gyakorlat tárgyát, célját és mozzanatonként osztályozzuk a hadtáp feladatok végrehajtását, kiemeljük az egyes hadtáp szolgálati ágak kiváló és hibás tevékenységeit, végül meghatározzuk a hibák felszámolására a feladatokat.

A gyakorlatok lefolyását, értékeléseit a tiszti és tiszthelyettesi állomány előtt összehívásokon és továbbképzéseken ismertetjük, és a jó hadtáp-tapasztalatokat, tanulságokat ezúton széles körben általánosítjuk.

A tábori körülmények között lefolytatott és értékelt gyakorlatok tapasztalatainak az elmondottak szerinti általánosítása feltétlenül elősegíti és tökéletesíti a hadtáptisztek és hadtápalegységek hadtápbiztosítással kapcsolatos elméleti ismereteit és gyakorlati jártasságát; mely végső fokon tovább növeli, erősíti a csapatok harckészültségét.